

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 30 oktober 2009

Mål nr

Ö 1473-06

SÖKANDE OCH KLAGANDE

Gotlands kommun

621 81 Visby

Ombud: Kommunjurist PP

MOTPART

Länsstyrelsen i Gotlands län

621 85 Visby

SAKEN

Resning och klagan över domvilla

TIDIGARE AVGÖRANDE

Svea hovrätt, Miljööverdomstolens beslut 2006-03-24 i mål M 2118-06

_____

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår Gotlands kommuns ansökan om resning och klagan över domvilla.

SKÄL

Länsstyrelsen i Gotlands län lämnade Gotlands kommun visst tillstånd till deponering av avfall vid Slite avfallsanläggning på fastigheten X 1:3 och del av fastigheten Y 1:1 i Gotlands kommun. Länsstyrelsen föreskrev med tillämpning av 15 kap. 34 § miljöbalken att kommunen skulle ställa säkerhet om sex miljoner kronor för att säkerställa att skyldigheterna enligt tillståndet, vad gällde avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder, fullföljdes. Säkerheten skulle ställas i form av pant, borgen (såsom för egen skuld) eller bankgaranti.

Kommunen överklagade beslutet till Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt avseende kravet på ställande av säkerhet. Miljödomstolen avlog överklagandet.

Kommunen överklagade härefter miljödomstolens dom till Miljööverdomstolen och gjorde gällande bl.a. att tillämpningen av 15 kap. 34 § miljöbalken stod i strid med bestämmelserna i rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall (deponeringsdirektivet). Kommunen begärde samtidigt att domstolen skulle inhämta förhandsavgörande från EG-domstolen.

Miljööverdomstolen beslutade den 24 mars 2006 att inte meddela prövningstillstånd. Beslutet fick enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

Kommunen har nu ansökt om resning på den grunden att Miljööverdomstolens rättstillämpning uppenbart strider mot lag, eftersom det krav på säkerhet som har ställts på kommunen har varit mer betungande än som varit nödvändigt enligt lag. Kommunen har vidare klagat över domvilla och har gjort gällande att det har förekommit ett grovt rättegångsfel genom att Miljööverdomstolen inte inhämtat förhandsavgörande från EG-domstolen.

Vid tiden för Miljööverdomstolens beslut föreskrevs i 15 kap. 34 § miljöbalken att tillstånd till en verksamhet som omfattade deponering av avfall fick meddelas endast om verksamhetsutövaren ställde ekonomisk säkerhet för att de skyldigheter som gällde för deponeringsverksamheten fullgjordes eller vidtog någon annan lämplig åtgärd för sådant säkerställande. När bestämmelsen fick denna lydelse skedde det för att varje tvivel om att deponeringsdirektivet var korrekt genomfört i den svenska lagstiftningen skulle undanröjas (se prop. 2001/02:65 s. 65 f. och s. 75; paragrafen har numera fått ny lydelse, se SFS 2007:660, prop. 2006/07:95). Enligt artikel 8.a.iv i direktivet ska som villkor för tillstånd till deponering gälla följande. Sökanden ska, på grundval av de metoder som medlemsstaterna ska besluta om innan driften påbörjas, ha vidtagit eller komma att vidta lämpliga åtgärder i form av ekonomisk säkerhet eller någon motsvarighet för att säkerställa iakttagande av de skyldigheter (inbegripet efterbehandlingsåtgärder) som åligger sökanden enligt det tillstånd som utfärdas i enlighet med bestämmelserna i direktivet och att de avslutningsförfaranden som krävs enligt artikel 13 tillämpas. Denna säkerhet eller dess motsvarighet ska

bibehållas så länge som detta i enlighet med artikel 13.d är nödvändigt för underhålls- och efterbehandlingsverksamheten på platsen. Medlemsstaterna får, efter eget val, förklara att denna punkt inte ska gälla deponier för inert avfall.

Det ålåg alltså verksamhetsutövaren att ställa ekonomisk säkerhet eller att vidta någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa iakttagandet av sina skyldigheter. I sin ansökan till länsstyrelsen förklarade kommunen att den hade en avsättning på totalt 22,7 miljoner kronor (2004) för efterbehandlingsåtgärder av gamla deponier, varav sex miljoner kronor avsåg Slite deponi. En sådan avsättning i räkenskaperna utgör inte en ekonomisk säkerhet och har inte heller motsvarande verkan (jfr dock prop. 2006/07:95 s. 105 f., 111 f. och 134). Att inte godta avsättningen som säkerhet kan inte anses ha stått i strid med lag. Kommunens ansökan om resning ska därför avslås.

Enligt artikel 234 i EG-fördraget är en domstol mot vars avgörande det inte finns något inhemskt rättsmedel skyldig att inhämta förhandsavgörande angående tolkningen av fördraget samt giltigheten och tolkningen av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner. För att sådan skyldighet ska föreligga krävs dock i första hand att en fråga har relevans, dvs. att svaret på frågan kan få inverkan på målets utgång. Undantag från skyldigheten föreligger härefter endast om EG-domstolen redan har uttalat sig i samma eller i en snarlik fråga eller om den korrekta tillämpningen av gemenskapsrätten är uppenbar (jfr EG-domstolens dom den 6 oktober 1982 i mål 283/81, CILFIT o.a. mot Ministero della santà, REG 1982, s. 3415, samt NJA 2004 s. 735).

I det mål som nu är i fråga är Miljööverdomstolen sista instans och således en sådan domstol som är skyldig att inhämta förhandsavgörande. Av det nyss anförda följer emellertid även att domstolen i varje enskilt fall måste bedöma om det föreligger en sådan oklarhet avseende tolkningen eller tillämpningen av en gemenskapsrättslig regel som, om den undanröjs, kan få inverkan på målets utgång.

Det är uppenbart att bestämmelsen i 15 kap. 34 § miljöbalken – i den lydelse som var aktuell i målet i Miljööverdomstolen – överensstämde med artikel 8.a.iv i deponeringsdirektivet. Den närmare tillämpningen i ett enskilt fall är inte en fråga för EG-domstolen. Miljööverdomstolen var alltså inte skyldig att inhämta förhandsavgörande. Kommunen har därmed inte visat att det har förekommit något grovt rättegångsfel som kan antas ha inverkat på målets utgång och dess klagan över domvilla ska avslås.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Johan Munck, Leif Thorsson,
Severin Blomstrand (referent), Torgny Håstad och Lena Moore
Föredragande revisionssekreterare: Carola Thelin